

NVA-CONGRES OVER ROL RWZI IN UITVOERING KRW

Invloed rwzi's niet relevant genoeg om KRW-eisen te halen?

Eind dit jaar moet bekend zijn welke pakketten aan maatregelen genomen moeten worden om aan de eisen die voortvloeien uit de Kaderrichtlijn Water te kunnen voldoen. Sowieso moet iets gedaan worden aan reductie van de hoeveelheid nutriënten in het water en de concentraties aan bestrijdingsmiddelen. Eén van de wegen hiertoe is via de rioolwaterzuiveringsinstallaties. Over de omvang van de rol van de rwzi's in de uitvoering van het KRW-beleid verzorgde de NVA op 26 april een congres in Arnhem. Daar kwamen veel geïnteresseerden op af.

Katja Portegies van DG Water somde daar de belangrijkste zaken op waarmee waterbeheerders te maken krijgen als het om de uitvoering van de KRW gaat: reductie nutriënten, het mettertijd gaan voldoen aan de nieuwe EU-normen voor prioritair stoffen, het maximaal toelaatbaar risico als uitgangspunt blijven zien als het om waterkwaliteitsdoelen gaat en het leidend zijn van de ecologie in het watersysteem.

Portegies roemde de voortvarendheid waarmee onder andere de waterschappen De Dommel en Vallei & Eem bezig zijn om de emissies van stikstof en fosfaat te verlagen.

Stefan Weijers van Waterschap De Dommel lichtte de uitkomsten toe van een emissiebeheersplan dat ten doel had na te gaan wat de effecten zijn van maatregelen op de rioolwaterzuiveringen op de waterkwaliteit. Ook moest het plan antwoord geven op de vraag welk criterium het belangrijkste is bij de keuze van maatregelen op rwzi's: het investeren in de chemische of ecologische kwaliteit, maatregelen bij de bron of bij de eindzuivering, korte termijn of lange termijnmaatregelen. Weijers benadrukte dat de rol van het waterschap belangrijk is, maar ook beperkt (alleen het oppervlaktewater). In De Dommel is vooral gekeken naar stikstof en fosfaat, cadmium en nikkel en koper en zink, omdat dat de prioritair stoffen in deze rivier zijn. De verontreinigingsbronnen liggen behalve in uitspoeling van de bodem (door vervuiling vanuit de landbouw en oude zinkfabrieken in de Kempen) en in België ook bij de rwzi's zelf. Als bij rwzi's alle mogelijke maatregelen genomen worden zal toch slechts 14 procent verbetering optreden, volgens Weijers. Daarentegen zal de zuiveringsheffing dan verdub-

belen. Dan nog voldoet de helft van de stoffen niet aan de norm. Kortom, er is een ander criterium dan de normen nodig voor de keuze van maatregelen op rwzi's, bijvoorbeeld kosteneffectiviteit. Die is bij De Dommel hoog als het gaat om vergaande fosfaat- en stikstofverwijdering, slibvangen op de grens met België en enkele rwzi's. Maar niet bij alle rwzi's; bijvoorbeeld die in Eindhoven is vanwege de grootte te duur om kosteneffectief te zijn. Bovendien zijn maatregelen op grond van kosteneffectiviteit niet altijd logisch vanuit de waterkwaliteitsdoelen. Dus ook dit criterium is niet geschikt. De Dommel is toen naar de directe ecologische verbetering gaan kijken van maatregelen. Daarvan is nog weinig bekend. Weijers kwam tot de conclusie dat rwzi's weliswaar voldoende bij kunnen dragen aan de lokale situatie om aan de chemische en ecologische doelen ter plekke te voldoen, maar onvoldoende relevant zijn om gebiedsbreed de KRW-eisen te halen.

Prioritering van de beken, maatwerk, samenhang tussen maatregelen en samen-

werking tussen de betrokken partijen zijn volgens Weijers belangrijker om (deels) te kunnen voldoen aan de eisen die uit de Kaderrichtlijn Water voortvloeien.

Dat rwzi's een grote bron van verontreiniging vormen, is voor Rob Berbee van RIZA duidelijk. Hij ging op zoek naar KRW-relevante stoffen in het stroomgebied van de Maas naar aanleiding van een lozing door DSM in oktober 2003 in Limburg. Hij vond in het effluent vooral diuron en simazine en bovenal hogere concentraties van KRW-relevante stoffen dan in de Maas. Hij vond overigens ook verrassend lage concentraties PAK. Verder mat Berbee samen met zijn collega's een 100-tal geneesmiddelen en hormonen in het rwzi-effluent. Ook qua metalen overtrof de concentratie in het effluent die van de Maas: bij nikkel, lood, koper en zink (soms bijna het tienvoudige). Volgens Berbee heeft het overigens weinig zin om veel stoffen te meten. Zinvoller acht hij het om een totaal-effluentbeoordeling toe te passen.

Wim Wiegant van Royal Haskoning ging in op de studie van STOWA naar de kosten van vergaande zuivering en, afgeleid daarvan, voor welk ambitieniveau de waterbeheerders kiezen. Uiteindelijk leverde dat de conclusie op dat een laag ambitieniveau het meest realistische lijkt (zie ook het Platformartikel 'Wat zijn de mogelijke kosten van de KRW voor de rioolwaterzuivering').

Dagvoorzitter Marga Kool van Reest en Wieden concludeerde aan het einde van het congres dat de doelen van de Kaderrichtlijn Water alleen door samenwerking haalbaar zijn en goed betekenisvol generiek landelijk beleid (bijvoorbeeld ten aanzien van bestrijdingsmiddelen en diffuse bronnen) ter ondersteuning van het regionale beleid van de waterschappen. ■

De rwzi Eindhoven tijdens de bouwwerkzaamheden vorig jaar zomer.

